

ПРОГРАМА
розвитку кафедри історії Центральної та Східної Європи
історичного факультету Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Вступ

Зважаючи на впровадження на історичному факультеті з 2016 – 2017 н. р. нової освітньої програми «Східноєвропейські історичні студії» для студентів ОР «Бакалавр», постійна комісія Вченої ради з питань організації навчального процесу розглянула подання вченої ради історичного факультету і запропонувала Вченій раді Університету реорганізувати шляхом об'єднання кафедр історії Росії та історії слов'ян і створити на їх основі кафедру *історії Центральної та Східної Європи* (за рахунок штабного розпису історичного факультету).

29 червня 2016 р. Вчена рада Університету таке рішення прийняла. Наказ ректора від 30.06.2016 № 573-32 затвердив рішення Вченої Ради Університету.

На сьогодні на кафедрі працюють: 4 доктори історичних наук, професори (В. І. Яровий, В. М. Мордвінцев, І. В. Верба, С. П. Стельмах), 6 доцентів (О. П. Мельничук, О. В. Ляпіна, С. М. Мотрук, А. О. Руккас, І. В. Малацай, О.С. Антонюк), та асистент (А. Г. Папакін).

Саме завдяки цим викладачам студентам історичного факультету викладається історія Центральної та Східної Європи. Це найбільший Європейський регіон, регіон надзвичайно різноманітних культурних, історичних і політичних традицій. Тут проживають народи різного етнічного походження, релігійної належності та історичного минулого.

Студенти кафедри вивчають історію Польщі, Чехії, Словаччини, Угорщини, балканських держав, країн Балтії, Росії, Білорусі, Молдови, Закавказзя. Крім класичної історичної освіти студенти отримають поглиблені знання з етногенезу народів Центральної та Східної Європи, давньої, середньовічної, нової та новітньої історії народів і країн регіону, розвитку культурних процесів, етнонаціональних та міжетнічних процесів.

Цей регіон має величезне значення – саме тут починалися і відбувалися події, що неодноразово змінювали карту світу: велике переселення народів, монгольські та османські завоювання, Перша та Друга світові війни. Східноєвропейський регіон дав світу безліч відомих вчених і культурних діячів, творців і винахідників, але також не рідко – диктаторів, війни, репресії та геноциди.

1. Основні тенденції діяльності та пріоритетні напрямки розвитку кафедри

Програма розвитку кафедри розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Статуту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Перш за все, програма орієнтована на розробку і реалізацію системи заходів щодо збереження традицій класичної університетської освіти та зміцнення й ефективної реалізації наукового та кадрового потенціалу кафедри з метою його інтеграції до європейського освітнього і наукового простору, створення належних умов для роботи.

Забезпечення подальшого розвитку кафедри і зміцнення її позицій у національній системі вищої історичної освіти у найближчій перспективі вимагає реалізації таких **заходів**:

- Пріоритетом має стати відповідність якості підготовки фахівців європейському рівню, що може відбутися лише за умови збереження стабільності колективу, творчої активності студентів та викладачів кафедри.
- Поглиблення інтеграції історичної освіти і науки в європейський освітньо-науковий простір.
- Підвищення рівня професіоналізму педагогічних працівників на основі розвитку їх дослідницьких і педагогічних компетенцій, стажування у наукових центрах, зарубіжних університетах, участі у роботі науково-методичних семінарів.
- Налагодження міжнародних зв'язків, гармонізація освітніх програм із вищими навчальними закладами держав-учасниць Європейського Союзу (університетами Мюнхена, Кракова, Варшави, Кельна, Регенсбурга, Мінська), впровадження програм обміну студентів і викладачів.
- Важливим напрямом розвитку кафедри є не тільки підготовка висококваліфікованих фахівців, а й системне виховання студентів на засадах загальнолюдських цінностей для формування всебічно розвинутої особистості – патріота України.
- Поширення практики розробки он-лайн-курсів з історичних дисциплін з метою підвищення якості та популяризації класичної історичної освіти.

2. Забезпечення високої якості освіти:

- Запровадження нових, вдосконалення існуючих курсів та спецкурсів.
- Використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі та запровадження новітніх інформаційних технологій для реалізації сучасних форм і методів навчання, розробка та використання Інтернет-курсів, дистанційного навчання, новітніх засобів контролю та перевірки знань.
- Активізувати роботу, спрямовану на збільшення кількості наукових публікацій, підручників, навчальних посібників і на

розміщення електронних версій підручників, навчальних посібників, навчально-методичних розробок на електронній сторінці кафедри.

- Запровадити електронне видання кафедрального журналу «Східноєвропейські студії», сприяти продовженню часопису «Історія та історіографія в Європі».
- Звернути особливу увагу на збільшення наукових публікацій у зарубіжних виданнях, що входять до міжнародних баз науково-метричних даних, та на висвітленні результатів діяльності кафедри в засобах масової інформації.
- Підготовка нового базового посібника з нормативної навчальної дисципліни «Історія Центральної та Східної Європи» з врахуванням сучасних вимог і потреб студентів.
- Постійне оновлення та розробка нової навчально-методичної літератури, перехід до забезпечення навчальних дисциплін Рідерами, що включатимуть необхідні для опрацювання документи, наукові статті, розділи монографій тощо.

3. Підвищення результативності дослідницької діяльності:

- Підтримка участі викладачів кафедри у міжнародних наукових проектах (OST UND SÜDOST-EUROPAFORCHUNG).
- Формування нових та розвиток існуючих наукових шкіл з славістики, балканістики, русистики; забезпечення спадкоємності поколінь науковців.
- Наукова співпраця з установами НАН України, зарубіжними науковими та освітніми закладами.

4. Формування та реалізація молодіжної політики:

- Підтримка участі студентів кафедри у міжнародних і всеукраїнських олімпіадах та конкурсах наукових робіт.
- Покращення умов організації дозвілля студентів.
- Запровадження нових форм профорієнтаційної роботи серед учнів шкіл Києва та Київської області.
- Реалізація нової освітньої моделі, що орієнтована на потреби сучасного студента і підтримку молодих науковців.
- Створення умов для всебічної самореалізації студентів.
- Участь у загальноуніверситетських та факультетських заходах щодо формування національної свідомості та патріотизму у молоді.

- Продовжувати реалізацію програми міжнародного академічного обміну студентів і викладачів.
- Спрямувати роботу кураторів навчальних груп на виховання лідерських якостей особистості студента.
- Продовжувати традиційні зустрічі студентської молоді з видатними істориками, політиками, представниками різних релігійних конфесій.

Задекларовані напрями розвитку кафедри історії Центральної та Східної Європи Київського національного університету імені Тараса Шевченка є запорукою збереження та надання нового імпульсу традиціям класичної університетської історичної освіти, інтеграції до європейського освітнього і наукового простору; її виконання можливе за підтримки всіма викладачами, співробітниками і студентами кафедри, керівництвом факультету та університету.

Програму розвитку кафедри підготував в.о. завідувача кафедри історії Центральної та Східної Європи доктор історичних наук, професор Мордвінцев В'ячеслав Михайлович.

Виконувач обов'язків завідувача кафедри історії Центральної та Східної Європи історичної науки історичного факультету доктор історичних наук, професор

Мордвінцев В.М.